

Ansøgning om foretræde for Klima-, Energi-, og Forsyningsudvalget på Klimafolkemødet

Kontaktperson
Ole Bech Lykkebo

Dato
07.08.2025

Kan Klima-, Energi-, og Forsyningsudvalget spille en aktiv rolle i at accelerere omstillingen til emissionsfrie bygge- og anlægsmaskiner?

Bygge- og anlægssektoren er globalt blandt de største kilder til CO₂ og rummer derfor et stort omstillingspotentiale. De dieseldrevne arbejdsmaskiner udleder nemlig omtrent det samme som den internationale luftfart. I Danmark udgør byggeriet hele 30 pct. af de energirelaterede CO₂-udledninger – en betydelig andel af disse stammer fra byggepladserne.

I Danmark er der fart på elektrificeringen af vejtransport, bl.a. takket være en målrettet politisk indsats. Flere elbiler og -lastbiler understøttes af politiske mål, afgiftsstruktur og tilskud til stationær ladeinfrastruktur – med mærkbare resultater i både den private og offentlige flåde. Modsat vejtransporten er der ikke opsat økonomiske rammer, der på tilsvarende vis ville fremme et grønt valg af arbejdsmaskiner på el frem for på diesel. Omstillingen bremses derfor af initiale meromkostninger til elmaskiner og mobil ladeinfrastruktur til byggepladserne, selv om omstillingen er teknisk mulig.

Derimod er viljen til stede hos udvalgte frontløbere. I regi af Center for Offentlig-Privat Innovation (CO-PI) har 19 offentlige bygherrer i partnerskabet "Sammen om emissionsfrie arbejdsmaskiner" sat sig mål om at udfase fossildrevne maskiner. Blandt deltagerne er Metroselskabet, Vejdirektoratet, Region Hovedstaden, Aalborg, Esbjerg, København og Middelfart kommuner samt forsyninger som HOFOR, Aarhus Vand og Novafos. Partnerskabet har et tæt og konstruktivt samarbejde med private aktører, herunder entreprenører, udlejere og energileverandører, og har DI og KL som strategiske partnere. Den offentlig-private dialog har muliggjort en række fuldskala demonstrationsprojekter med 100 pct. emissionsfri maskinparker, bl.a. i Esbjerg, København og Rødovre. Erfaringerne viser, at teknologien virker, men at omstillingen udfordres af utilstrækkelig strøm og startomkostninger til elmaskiner, der er dyrere i indkøb.

En analyse udarbejdet af partnerskabet viser, at en fuld elektrificering frem mod 2028 er mulig og samfundsøkonomisk attraktiv med en 'skyggepris' på 1.500 kr. pr. ton reduceret CO₂. Omstillingen vil også forbedre luftkvalitet og reducere støj.

CO-PI anmoder derfor på vegne af partnerskabet om foretræde for Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget for at dele erfaringer og drøfte, om udvalget kan medvirke til at skalere omstillingen, for eksempel ved at overveje:

- Politiske mål og milepæle for udfasning af fossile arbejdsmaskiner
- Økonomiske incitament til omstilling til el maskiner og mobil ladeinfrastruktur
- Flere og større offentlige udbud, der efterspørger emissionsfrie løsninger
- Styrkede offentlig-private samarbejdsmodeller, fx inspireret af NEKST

Vi håber at få lejlighed til at uddybe potentialerne, og ser frem til at høre fra jer.

Med venlig hilsen

Ole Bech Lykkebo, programchef, CO-PI

Mail: obl@co-pi.dk – Mobil: 61813102

Bilag 1: Publikation, analyse og artikler udarbejdet i relation til Partnerskabet 'Sammen om emissionsfrie arbejdsmaskiner'

- Esbjerg Kommune (2025). *Emissionsfrie arbejdsmaskiner byggemodner i Hjerting*. Tilgængelig via LinkedIn: https://www.linkedin.com/posts/center-for-offentlig-privat-innovation_et-bes%C3%B8g-v%C3%A6rd-byggemodning-kun-med-eldrevne-activity-7346454734163140610-HpLL
- Rødovre Kommune (2025). *Emissionsfrie arbejdsmaskiner i Rødovre*. Tilgængelig via LinkedIn: https://www.linkedin.com/posts/ncc_100-el-i-r%C3%B8dovre-vi-skruer-ned-for-st%C3%B8jen-ugcPost-7348974288105803777- YRC
- CO-PI (2024). *Gevinster ved emissionsfrie arbejdsmaskiner – En samfundsøkonomisk analyse*. Tilgængelig på CO-PI's hjemmeside: <https://www.co-pi.dk/materialer-og-udgivelser/gevinster-ved-emissionsfrie-arbejdsmaskiner/>
- CO-PI (2024). *Grønt Gearskifte til emissionsfrie arbejdsmaskiner – 18 offentlige bygherrer deler erfaringer*. Tilgængelig på CO-PI's hjemmeside: <https://www.co-pi.dk/materialer-og-udgivelser/groent-gearskifte-til-emissionsfrie-arbejdsmaskiner/>
- CO-PI (2024). *Sammen om emissionsfrie arbejdsmaskiner – Et partnerskab af offentlige bygherrer*. Tilgængelig på CO-PI's hjemmeside: <https://www.co-pi.dk/sammen-om-emissionsfrie-arbejdsmaskiner/>